

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

13 juli 2021

Kenmerk

Z/21/020847 / D/21/027575

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Jeugdzaken en jeugdzorg

Opsteller

Verkerk, Laura

Onderwerp

RIB actuele ontwikkelingen jeugdhulp

Kennisnemen van

de diverse projecten ten behoeve van de Transformatie Jeugd.

Inleiding

Conform de toezegging in de lange termijn agenda wordt u geïnformeerd over de stand van zaken rondom jeugdhulp. In deze raadsinformatiebrief wordt tevens ingegaan op het onderwerp huiselijk geweld en kindersmishandeling in relatie tot de pandemie. Dit is naar aanleiding van een vraag van Progressief Woerden, over een eventuele toename van huiselijk geweld tijdens de laatste lockdown.

Zoals geformuleerd in onze maatschappelijke agenda blijven we gericht op de verdere transformatie van het sociaal domein, zodat de inwoners de zorg krijgen die ze echt nodig hebben. Tijdens de strategische heroriëntatie zijn al een aantal lokale maatregelen genomen om meer grip te krijgen op de oplopende kosten. Het Rijk erkent nu ook door de toekenning van de extra middelen jeugdhulp dat de houdbaarheid van het jeugdstelsel onder druk staat.

Onlangs hebben gemeenten vanuit het Rijk hiervoor een extra bijdrage ontvangen (de jeugdmiddelen), die bedoeld zijn om zowel de ontstane tekorten op te vangen alsmede de benodigde hervormingen een extra impuls te geven en daarbij ook het voorveld intensiever te betrekken. Dit betreft een bijdrage voor 2021 van ruim 1,1 miljoen en voor 2022 een bijdrage van ruim 3.3 miljoen. Structurele afspraken over toekenning van extra middelen volgen na de vorming van een nieuw kabinet. Over besteding van deze middelen zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk en de VNG. Deze afspraken worden verder geconcretiseerd en uitgewerkt in een door het Rijk nog op te stellen hervormingsagenda Jeugd welke voor het einde van dit jaar gereed moet zijn. Op de besteding van deze jeugdmiddelen binnen de gemeente komen we bij de behandeling van de najaarsnota en begroting 2022 - 2025 terug. Zie ook Rib D/21/024914 over de meicirculaire.

Vooruitlopend op de hervormingsagenda worden in de regio en in Woerden al diverse maatregelen ingezet om het jeugdstelsel te verbeteren en een positieve invloed hebben op de kosten. In deze RIB geven wij u een stand van zaken op zowel regionaal als lokaal niveau van de huidige ingezette maatregelen om de transformatie binnen de jeugdhulp in gang te zetten.

Over de financiële ontwikkeling en de ontwikkeling in aantallen van de jeugdhulp in Woerden verwijzen wij u graag naar de monitor Sociaal Domein (Z/21/018097/D21/02372). Ook wijzen we u graag op de ontwikkelingen rondom de nieuwe regionale inkoop van Jeugd (en Wmo) die per 2022 ingaat. Daarover wordt u geïnformeerd in de raadsinformatiebrief (Z/21/016477/21486).

Kernboodschap

We lichten onderstaande *regionale ontwikkelingen toe*:

a. Regionale agenda Jeugd 2021 – 2024

De gemeente Woerden werkt samen met de andere regiogemeenten in Utrecht West (Oudewater, Montfoort, De Ronde Venen, Stichtse Vecht) aan de regionale agenda Jeugd 2021 – 2024. Elke regio is verplicht een regionale agenda op te stellen, conform de afspraken die de VNG met de minister heeft gemaakt over de norm van opdrachtgeverschap (NvO) en het vastleggen van de samenwerking in de regio. Naast wat we inhoudelijk als regio willen bereiken, leggen we in deze afspraken ook de manier waarop we samenwerken, de ‘governance’ vast.

Tevens ziet het college deze regionale agenda als kans om onder andere:

- *Meer te kunnen bereiken.* Met elkaar expertise te ontwikkelen en breed beschikbaarheid hiervan te realiseren.
- *Sturing te geven* aan transformatie/innovatie en kwaliteit.
- Regionaal lasten te delen door intensievere samenwerking op onderdelen
- Samenwerken, *verbeteren en borgen met gemeente overstijgende samenwerkingspartners* (bv Huisartsen, Zorgverzekeraars, Zorgkantoren, GGZ)
- Samen op te trekken bij het realiseren van *bepaalde voorzieningen* waar vaak een grote mate van afhankelijkheid bestaat van grote gemeenten omdat er in (kleinere) individuele gemeenten onvoldoende volume en middelen beschikbaar zijn om alle vormen van specialistische zorg te kunnen leveren.

Concreet betekent dit dat er steviger ingezet kan worden op:

- Het versterken van de samenwerking c.q. het maken van afspraken met zorgkantoren en zorgverzekeraars.
- Het zoveel mogelijk voorkomen van residentiële zorg door onder andere in te zetten op alternatieve voorzieningen voor verblijf in de regio.
- Het versterken van de aansluiting tussen zorg en onderwijs.

De agenda wordt de komende periode verder geconcretiseerd. In 2022 leggen we de regionale agenda aan u voor.

b. Jeugdhulp op het Voortgezet onderwijs

De samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht-West en het onderwijs hebben vanaf 2012 een gezamenlijke visie ontwikkeld en een samenwerkingsagenda opgesteld. Hierin staat het integraal werken centraal. Sinds het voorjaar van 2015 hebben we met het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Regio Utrecht West (RUW) en een drietal scholen voor voortgezet onderwijs in Woerden, jeugdhulpwerkers van verschillende zorgpartijen gekoppeld aan de zorgstructuur van deze scholen in Woerden. Deze zorginzet noemen we onderwijszorgarrangementen (OZA). Sinds 2016 is de hulp van jeugdhulpaanbieder Timon uitgebreid naar vier VO-schoollocaties in Woerden en sindsdien tussentijds besproken en per schooljaar verlengd. Op het Futura College is sinds januari 2021 een jeugdhulpverlener vanuit stichting MEE aanwezig als vervolg op de inzet van Reinaerde. Deze jeugdhulpverlener ondersteunt leerlingen en ouders met een licht-verstandelijke beperking bij de inzet van zorg, m.n. richting Woerden Wijzer.

Ook voor het schooljaar 2021/2022 is het voornemen om de onderwijszorgarrangementen te verlengen, omdat dit een manier is om jongeren, snel, de juiste hulp te geven. De samenwerking tussen WoerdenWijzer en Timon verloopt hierin goed. Er is blijvend aandacht nodig voor een goede afstemming tussen de jeugdhulp op school en de lokale teams in de regio.

c. Pilot Jeugdbescherming

De gemeenten Montfoort en Oudewater zijn in het voorjaar van 2020 gestart met een pilot ‘vereenvoudiging jeugdbescherming’ vanuit het Regionale Transformatiefonds jeugd Utrecht West (<https://transformatieutrechtwest.nl/transformatie-utrecht-west/pilot-veiligheidsketen/>). De gemeente Woerden is in de zomer van 2020 ook aangesloten op deze pilot. Aan deze raadsinformatiebrief is de raadsinformatiebrief uit maart 2021

toegevoegd, waarmee de gemeenteraad is geïnformeerd over de resultaten van de pilot.

De gemeenteraad wordt eind 2021 nader geïnformeerd over de resultaten van deze pilot middels een raadsinformatiebrief. De pilot is in eerste instantie ingestoken op verbetering van de jeugdbescherming van de gezinnen. Ook heeft het een lerend doel voor uitvoerenden in de jeugdbeschermingsketen. In de komende Raadsinformatiebrief nemen we ook de financiële aspecten mee (business case van verschuiving van taken en budget van Samen Veilig / Midden- Nederland naar Woerden Wijzer).

Hieronder volgen de lokale ontwikkelingen jeugdhulp.

d. Casemanagement

Conform de maatschappelijke agenda loopt de invoering van het casemanagement bij Woerden Wijzer op schema. De kracht van het nieuwe WoerdenWijzer is dat de casemanagers zorgdragen voor het feit dat inwoners de juiste zorg en ondersteuning ontvangen, waarbij er ook sterk gekeken wordt wanneer de formele zorg afgebouwd kan worden. De casemanagers staan naast de inwoner. Om dit te bereiken hebben we de volgende maatregelen genomen:

1. De uren van de Praktijkondersteuners (POH) GGZ zijn uitgebreid, waardoor er nu voor 80% van de inwoners van de gemeente een POH Jeugd beschikbaar is.
2. We voeren het gesprek met huisartsen over partnerschap tussen gemeente en huisartsen in jeugdhulp.
3. De implementatie van het monitoren van het berichtenverkeer van toegekende zorg die niet via Woerden Wijzer verloopt, is in volle gang. Hierdoor kan er contact opgenomen worden met de huisarts of betrokken zorgaanbieder over een casus. Dit met als doel om tot een betere afstemming op inhoud te komen en beschikkingen niet op de automatische piloot te laten verlengen.
4. Er is een platform opgezet met als doel onze belangrijkste uitvoerende partners samen te brengen en casuïstiek met elkaar te bespreken. Aan dit platform nemen onder andere de POH-ers Jeugd, zorgaanbieders waaronder Altrecht, jeugdhulpwerkers van Timon, Kwadraad en Woerden Wijzer deel.

In de monitor Sociaal Domein, welke u als raad onlangs ontvangen heeft, volgen we de ontwikkelingen binnen het casemanagement. De komende periode zal het casemanagement verder worden doorontwikkeld, onder andere door de invoering van begeleiding bij WoerdenWijzer.

e. Huiselijk Geweld en Kindermishandeling gedurende de corona pandemie

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de mogelijke gevolgen van de lockdowns op kinderen en jongeren. Begin juni concludeerde de kinderrechtenorganisatie KidsRights dat de jeugd geen enkele prioriteit had in het coronabeleid. In aanvulling daarop bleek dat de Kindertelefoon, zeker na de tweede lockdown, te maken heeft een verdubbeling van het aantal telefoontjes van kinderen over depressies, zelfbeschadiging en kindermishandeling (bron: NOS.nl, 3 juni 2021). WoerdenWijzer, maar ook de VO-scholen in Woerden herkennen een toename van depressiviteit en somberheid bij de jongeren in Woerden. Vanuit WoerdenWijzer blijven we dit in de gaten houden. Extra inzet en interventies hierop zullen waar nodig ook onderdeel worden van het organisatiebrede corona actieplan dat in voorbereiding is.

Wat de impact is geweest van de lockdowns, ook ten aanzien van kindermishandeling en huiselijk geweld, is niet duidelijk. Want tegenover dit bericht staat een onderzoek van het Verweij Jonker Instituut dat aangeeft dat het aantal gevallen van kindermishandeling in kwetsbare gezinnen in deze pandemie niet is toegenomen.

Als we kijken naar het beeld in Woerden, dan ziet WoerdenWijzer geen toename in het aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Uit de gespreksronde met de zorgcoördinatoren van de VO scholen in Woerden wordt door een van de scholen aangegeven, dat er een kleine verhoging van huiselijk geweld en kindermishandeling waar te nemen is. De andere scholen geven aan dat zij een dergelijke stijging niet waarnemen. Ook vanuit andere organisaties komen geen signalen van een toename van geweld in gezinnen.

Echter, Woerden Wijzer houdt wel rekening met een toename de komende tijd. We leven nog steeds in een onzekere tijd, en juist de overgang naar school en werk zou ook tot een toename kunnen leiden. Daarom zijn er binnen het team van Woerden Wijzer vaste contactpersonen voor de scholen waar contact mee opgenomen kan worden. Ook de jeugdhulpwerkers op de scholen zijn er extra alert op. Daarnaast bespreken we dit ook met andere samenwerkingspartners, aangezien school niet de enige partij is die geweld of mishandeling kan signaleren. Ook hierop komen we waar nodig terug in het organisatiebrede corona actieplan.

Financiën

N.v.t.

Vervolg

Ten tijde van van de najaarsnota/begroting volgt een voorstel over de (benodigde) inzet van de extra middelen voor de transformatie jeugd, waarbij wij de verbinding zullen leggen met de regioagenda jeugd 2021-2024 en al eerder genomen maatregelen vanuit de strategische heroriëntatie.

Bijlagen
